ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ՄՇԱԿ

Թիֆլիս, 11 մեյիսի/մայիսի 1888

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

— Ֆրանսիայի մեջ — Ֆրանսիայի մասին գրում են։ Տիրող կարծիքով, Ս. Թոմասի կոնգրեսը ոչ մի կերպ չի կարող ազդել ընդհանուր ընտրությունների վրա։ Ընդհակառակը, ընտրությունների ժամանակ կոնգրեսի ներկայացուցիչները ավելի ևս կհամոզվեն, որ ժողովուրդը ոչ մի կերպ չի ուզում հրաժարվել իր ազատ իրավունքներից։ Ընդհանրապես ենթադրում են, որ ընտրությունների ժամանակ ոչ մի կարևոր փոփոխություն չի լինի։ Ընդդիմադիր կուսակցությունները ամենայն հավանականությամբ կունենան իրենց նախկին թվի անդամները։ Ընդդիմադիրների մեջ կան նաև նոր անդամներ, որոնք ընտրվել են կառավարության աջակցությամբ։ Ընդդիմադիրների մեջ կան նաև նոր անդամներ, որոնք ընտրվել են կառավարության աջակցությամբ։ Ընդդիմադիրների մեջ կան նաև նոր անդամներ, որոնք ընտրվել են կառավարության աջակցությամբ։

— Ֆրանսիայի մասին գրում են։ Տիրող կարծիքով, Ս. Թոմասի կոնգրեսը ոչ մի կերպ չի կարող ազդել ընդհանուր ընտրությունների վրա։ Ընդհակառակը, ընտրությունների ժամանակ կոնգրեսի ներկայացուցիչները ավելի ևս կհամոզվեն, որ ժողովուրդը ոչ մի կերպ չի ուզում հրաժարվել իր ազատ իրավունքներից։ Ընդհանրապես ենթադրում են, որ ընտրությունների ժամանակ ոչ մի կարևոր փոփոխություն չի լինի։ Ընդդիմադիր կուսակցությունները ամենայն հավանականությամբ կունենան իրենց նախկին թվի անդամները

Կանխավճար ընդունվում է, ամեն տարվա համար, միայն Թիֆլիսում, գրասենյակում և բոլոր տպարանների մոտ։ Գինը 3 ռուբլի։

Առանձին համարը 5 կոպեկ։

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ։

Գրասենյակը գտնվում է Թիֆլիսում, Ալեքսանդրովսկի փողոցում, № 27։

Ընդունվում են բոլոր տեսակ հայտարարություններ, որոնց համար վճարվում է 5 կոպեկ տողի համար։

Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակ գրքեր, որոնց մասին կարելի է հրատարակել ակնարկներ։

ՏԻՖԼԻՍԻ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԱՐՑԻ ՄԱՍԻՆ. (*)

Ուսուցչական հարցը, որ այնքան կարևոր նշանակություն ունի ամեն մի ազգի համար, մեր մեջ ևս ամենից առաջ ուշադրության է արժանի։ Ուսուցչական հարցի մասին մեր մամուլում շատ է գրվել, և մենք ևս ուզում ենք մի քանի խոսք ասել այդ մասին։

Ուսուցչական հարցը մեր մեջ ամենից առաջ ուշադրության է արժանի, որովհետև մեր ազգային դպրոցները ուսուցչական կարիք են զգում։

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԻՍՏԻ

Նոյեմբերի 15 ին, կիրակի օր, ժամը 2 ին կեսօրին, Ս. Ղազարու վանքի մատենադարանին մէջ պատարագային կոմիտէի նիստ մը պիտի ունենայ։ Ներկայ գտնուելու կը հրաւիրուին բոլոր անդամները։

Ս. Ե.

ՎԱՐԺԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ

Նոյեմբեր 15 ին, կիրակի օր, ժամը 2 ին կեսօրին, Ս. Յակոբեան վարժարանին մէջ վարժապետական

ժամ վարկերնին կը բարձրանայ և երբենք ալ կըլլան Մելքիսեդեկ մը... խեղճերը չեն գիտեր որ «մարդն է որ կը բարձրացնէ զպաշտօնը և ոչ պաշտօնն զմարդը»։

Քաջունի.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ.— Լօնտոնի քաղաքական շրջաններում համաձայն են, որ երբի դրութիւնն աւելի ևս խճողուեց աւստրիա - ունգարական դաշնագրի հրատարակութեամբ և անհանգիստ են այն բանի վերաբերմամբ, թէ ինչպէս կընդունեն Պետերբուրգում այդ քայլը։ Բայց անգլիացիների այդ անհանգստութիւնը, ասում է «Jour. des Débats.»-ի թղթակիցը, միայն արտաքուստ է, որովհետև նրանք ոչինչ դէմ չունեն Ռուսիայի դէմ ցամաքային պետութիւնների վարելու պատերազմին, որին երբենք չեն ցանկանում մասնակցել։ Բայց աւելի հաստատ տեղեկութիւններ ունեցող շրջաններում ուրիշ կերպ են մտածում. նրանց կարծիքով, եթէ Ռուսիան Եւրոպիայում յաղթուի, այն ժամանակ վարձատրութիւն կստանայ Ասիայում, որ կարող է վտանգաւոր, նոյն իսկ կորստաբեր դառնալ Անգլիայի համար։ Եւրոպական պատերազմի տեսակէտից այստեղ գիտեն նոյնպէս, որ իտալիա-աւստրիա-գերմանական դաշնակցութեան յաղթանակը կորըստաբեր կարող էր լինել։ Այդպիսով այստեղ հասարակական երկու կարծակցութիւն կայ՝—մինը, որ ցանկանում է պատերազմ և յոյս ունի նրանից թիեվութիւն ստանալու, իսկ մինըսը, աւելի լուսաւորուած և հեռատես, թոյլ է և ընթանում է պատերազմի դէմ։

ԱԻՍՏՐԻԱ-ՈՒՆԳԱՐԻԱ.— «Hartungsche Zeitung»-ին վիեննայից գրում են. «Ի. Բիսմարկի Ճառը չափազանց լաւ տպաւորութիւն գործեց այստեղ։ Գերմանիայի և Աւստրիա-Ունգարիայի շահերի համերաշխութեան մասին յայտնած կարծիքը խիստ ուրախացրեց դաշնագրի բազմաթիւ կողմակիցներին։ Գերմանական պատերազմական ահագին զօրութեան Ճարտարախօս նկարագիրը յաղթական զարմացում առաջացրեց։ Առհասարակ այստեղ կարծում են, որ պետական կանցլէրը մտադրութիւն ունէր շօվինիստներին մի ծանր նախազգուշութիւն տալ։ Այդ տեսակէտից կարելի չէ չընդունել, որ այդ Ճառը նպատակ ունի խաղաղութեան պահպանութիւնն ապահովելու։ Սակայն կասկածելի են համարում, որ կարելի լինի այդ նպատակին հասած և եւրոպական խաղաղութիւնն էլ աւելի երկար ապահովուած լինի»։

— Մադեարները (ունգարացիները) շատ ուրախ են քաղաքական վերջին դէպքերի առթիւ։ Անցեալ օրերը մի փառաւոր ցոյց էին սարքել գրաֆ Իւլիւս Անդրաշիին՝ որ Աւստրիա-Գերմանական դաշնակցութեան հեղինակն է։ Եւ գիտենլ Սէչէնի յիշատակին արուած բանկէտում ամբողջ մի շարք կենացներ առաջարկուեցան և պատիւ այդ պետական մարդի, որ իւր քաղաքականութեան շնորհիւ, ապահովացրեց Հաբսբուրգեան պետութեան անդորրութիւնը։

—Ռուսաց արտաքին գործերի մինիստրութեան օրգան Բրիւսսէլում հրատարակուող «Nord» թերթը մի բաւական երկար յօդուած է նուիրել Աւստրիա-Ունգարիայի բռնած դիրքը Բօսնիա-Հերցօգովինիայում որոշելու համար։ Սկզբում ցոյց տալով, որ ռուսական մամուլը և հասարակութիւնը վիրաւորուած չէ այս տարի, երբ Աւստրիայում բոլորովին ուրիշ կերպարանք է ներկայացնում. այնտեղ ամեն կողմերից գանգատուում են, թէ Ճեռը երկարատև և խիստ է. այդ պատճառով թերթերը յիշում են այն տարիները, երբ խիստ Ճեռ է եղել։ Քրիստոսի Ծննդից առաջ, 396 Թուականին, Հռոմում 40 օր շարունակ Ճիւն էր գալիս. 299 Թ. Ք. Ե. սառեց Սև Ծովը. 359 Թ. սառեց Թրաքիայի Բօսփորը (կ. Պօլսի նեղուցը). 462 Թ. Ընդարձակում դանուբն այնպէս սառեց, որ զօրքերը բոլոր իրենց ունեցած-չունեցածով անցկացան վերայից. 558 Թ. Սև Ծովը 20 օր շարունակ սառած մնաց. 608 Թ. Ֆրանսիայում այգիներում որթերի մեծ մասը սառեցան և ոչնչացան. 703 Թ. Սև Ծովը սառեց 30 բազկի խորութեամբ. 829 Թ. սառեց Նեղոսը. 860 Թ. Ճիւնն ու սառնամանիքը մօտ կէս տարի տևեց և սառեց Ադրիատիկական Ծովը. 974 Թ. Բօսփորից անցնում էին սառոյցի վերայով. 1124 Թ. Ֆրանսիայում շատ ժողովուրդ սառեց. 1364 Թ. Հռհինոս գետը 4 մետր խորութեամբ սառեց և ոչընչացան պտղատու ծառերը. 1323 Թ. Մինչերկրական Ծովի երեսին սառուցի ահագին կոյտեր էին լողում. 1400 Թ. Ֆրանսիայում ժողովուրդը սառչում էր, իսկ գայլերն էլ համարեա նոյն իսկ Պարիզի դռները մօտ լափում էին սառածները դիակները. 1507 Թ. սառեց Մարսէլի նաւահանգիստը. XVI-րդ դարում հնարեցին ջերմաչափը և այդ ժամանակից սկսան ցրտի աստիճանն չափելը սովորել. 1665 Թ. Պարիզում ցուրտը $22^1/_2$ աստիճան էր. 1769 Թ. սառցափելի ձմեռ էր.—Լամանշն ու Միջերկրական Ծովը սառեցան. Պարիզում ցուրտը հասնում էր 23 աստիճանի, գանգակները տրաքւում էին ցրտից. 1783 Թ. ցրտերը 69 օր տևեցին և Սեինա գետը երկու ամիս սառեց։ Այնուհետև ցուրտ տարիները եղան 1795-ին, 1830-ին, 1840-ին և 1846-ին, իսկ 1853 Թուին Եւրոպայի բոլոր գիտերը սառեցան։

*** Պարիզի Թերթերը հաղորդում են, որ Նոր-Կալեդոնիայից, իւր բանտարկութեան տեղից փախել է Բեսեզօվսկին՝ որ աքսորուած էր և բանտարկուած Պարիզում, Հանգուցեալ Ալէքսանդր II-րդ Կայսրի կեանքի դէմ փորձ անելուն համար։ Ֆրանսիական վարչութիւնները անմիջապէս հետագրել են բոլոր նաւահանգիստներին այդ մասին, որպէս զի Աւստրալիայից Եւրոպա եկող նաւերը խուզարկեն և գտնեն Բեսեզօվսկուն։ Նրան բռնել են։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»-Ի

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

—

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 10 Փետրվարի.— Ինչպէս լսւում է, զինուորական մինիստրութիւնը մտադրութիւն ունի մի քանի, աւելի նշանաւոր բերդերում բերդապետները նշանակել։

Այսօր Բերլինում ռուսական արժէքների գները խիստ ցածանալու պատճառով, Պետերբուրգի բօրսայում կուրսը խիստ իջաւ. 10 ֆ. ստերլինգի համար վճարում էին այսօր 120 ր. 80 կ., գերմանական 100 մարկի համար՝—59 ր. 30 կ., 100-ֆրանկի համար 47 ր. 75 կ., նոր կտրած պօլուիմպերիալի համար 9 ր. 55 կոպէկ. երկաթուղային բոլոր ակցիաների գները իջան. իսկ պետական արժէքները պահպանեցին իրենց գինը։

Սենատը քննելով Նուշկի գաւառական անտառապետ Չիչինաձէի, կօնդուկտօր Բեկլարովի և պահպան Քեարամօվի դանգատները, որոնց Թիֆլիսի գատական պալատը մեղաւոր էր ճանաչած ծառայութեան մէջ կեղծագրելու և անտառի կառավարութեան մէջ իջարն գործ դնելու համար, որոշեց. 1) գատական պալատի վճիռը փոխել և 2), բոլոր մեղադրուողներին դատաստանով արդարացած համարել։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ.—Երէկ այստեղ ժամանեց գերմանական նախկին զինուորական ներկայացուցիչ Պետերբուրգում գեներալ Վերդէր և իջաւ Զմերային պալատում։

Ֆինլանդական մաքսային նոր 1887 Թ. դեկտեմբերի 30-ի կանոնադրութիւնը շուտով պիտի հրատարակուի «Собраніе Узаконеній»-ի մէջ և ոյժ կը ստանայ մարտի 1-ից։

Խմբագիր-Հրատարակիչ

ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այն պարոնները, որոնց մօտ գտնվում է իմ «Արևելեան եղանակները» երաժշտական գրքոյկներից, ամենախոնարհաբար խնդրում եմ, որ բարեհաճեն շտապել վճարելու այդ գրքոյկներն և գոյացած գումարը ուղարկելու մեր ամենօրեայ «Նոր-Դար» թերթի խմբագրութեան, որի տնօրինութեան յանձնվում են գրքերի վաճառումից գոյացած գումարը մեր Զէյթունցի հայ եղբայրների օգտին գործածելու համար։ Փողերը պէտք է ուղարկել հետևեալ հասցէով. Тифлисъ, Редакція „Норъ-Даръ“

Ալէքսանդր Բաղդասարեան

5—1

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET C-ie

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթևեկութիւն Մարսէլլի և Բաթումի մէջ։

Հինգշաբթի, փետրվարի 18-ին, «ԱՆԱՏՕԼԻԱ» (Anatolie) շոգենաւը, նաւապետ «ԲՕՇԷԼ» (Boschel) գուրս կը գայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսօն, Կ. Պօլիս և Մարսէլլ։

Տեղեկութիւնների համար դիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԳԱՐԱՆԻՕՆԻՆ, Թիֆլիսում՝ պ. ՐԷՆՕՒՆ, նախկին գալերէյա Աբծրունիների № 103. 3—2

ԴՕԿՏՕՐ ԼԷՆԳԻԼԻ

ԿԵՉՈՒ ԲԱԼԱՍԱՆ

Մէ պրուաէի գինն է 1 ր. 65 կոպէկ։

ԴՕԿՏՕՐ ԼԷՆԳԻԼԻ ՕՊՊՕ ՊՕՄԱԴ ո և է կօլդ-կրէմից լաւ է մի ամանը 1 րուբլի.

ԴՕԿՏՕՐ ԼԷՆԳԻԼԻ ԲՕՆԶԵԱՆ ՕՃԱՌ $^1/_2$ կտորը 50 կ., $^1/_4$ կտորը 35 կ.

Ուղարկելու ծախսը առանձին է հաշվում։ Վաճառվում է Ռուսիայի բոլոր դեղավաճառանոցներում և դեղատներում։ Գլխաւոր պահեստը բոլոր Ռուսիայի համար է Վ. ԱՈՒՐԻԽԻ մօտ, Պետերբուրգում, Սարէմեաննայա, 4.

ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ.—Դեղատնային ապրանքների վաճառման Կովկասեան ընկերութեան, և Գրիվնակի մօտ։ 46—8

ԿՕՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՑԱԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԻԻԶԲՈՒՇԵԱՆԻ

Երևանեան հրապարակի վերայ

ՔԻՉԻԽՄԱՆԻՄ

Պատրաստի ունի ամեն օր նոր և թարմ ԿՕՆՖԵԿՏՆԵՐ և գրչելիք և մօտի ու պօմպոշկա կուրուած պէսպէսներից ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ, ՇՈՒՔՐԱՀԱՑ, ՅՈՒԿԱՆ, ՏՕՐՏ և ԲԱՂՑՐԱԻՆԻՒ ամէն պէսակի։

Նոյնպէս բազմատեսակ և բազմաձև ՀԱՑԵՐ ԵՒ ՊԱՏՒՄԱԹ.

Մեծ քանակութեամբ

ԼՕՆԼՕՆԵՕՐ ԸՐԿՈՒԻԿՆԵՐ

ՓԱՌԱՇԷՆ ԵՒ ՋԱՐԴԱՐՈՒՆ

Ընդունում է պատուէրներ թէ Թիֆլիսում և թէ փառատոնական շաբաթներից մէնեջէրից գնելով և կատարում է նրանց ԱՐԱԳ ԵՒ ՃՇԳՈՒԹԵԱՄԲ։

Այն օտարաքաղաքացիների համար, որոնք մեծ քանակութեամբ են պատուիրում, լինում է նշանաւոր զիջում։

Հասցէն՝ Тифлисъ, кондитерская И. Юзбашева.

50—12

ՇԱՏ ՁԱՓԱԻՈՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

Հայոց և ռուսաց լեզուներով, սովորեցնում եմ

ԿՐԿՆԱՏՈՒՄԱՐ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ամենահեշտ ելանակով

(Տարրական թուաբանութիւն իմացողներին սովորեցնում եմ ինչն ի մառաւոյ ընթացս)։

Ընդունում են նոյնպէս պատուէրները շրթևոած հաշիւները պարզելու և նրանց հարցի պնդելու։ Օտարաքաղաքացի ուսանողները կարող են, ըստ ցանկութեան, և գիշերօթիկ լինել ինչ ծօ՝ մինչև ուսման ընթացքի աւարտումը։

Մանրամասնութիւնների համար տեղեկութիւն ստանալ ցանկացողը կարող է դիմել ինձ նամակով հետևեալ հասցէով.

Тифлисъ, М. Гуліеву, меблированные номера нов. дома Сараджева на Дворцовой ул.

20—15

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 11-го Февраля 1888 г. Տպարան Լ. Ֆ. Կրամարէնկօյի Типографія Л. Г. Крамаренко, Гол. пр., д. Читахова.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նշանաւոր Ճմեռները.—Այն մէջօրէին, երբ կովկասի շատ տեղերից լսւում է, որ ձմեռն այնքան էլ ցուրտ